

Resultaten Nederland en Duitsland vergeleken

Vaker MRSA bij mens en dier

De Nederlandse Gezondheidsdienst voor Dieren ging op zoek naar de MRSA-bacterie in de varkenshouderij en trof die aan op 90 procent van de bedrijven. Het Duitse *Helmholz Centre for Infection Research* ging op zoek naar de MRSA-bacterie in verpleeghuizen en trof die op nagenoeg alle locaties aan. MRSA is wijder verbreid dan gedacht.

GEESJE ROTGERS

In Nederland wordt veel onderzoek gedaan naar veegerelateerde MRSA-stammen. In Duitsland gebeurt dat nauwelijks.

FOTO: TWAM WIERMANS

De MRSA-bacterie komt vaker voor bij mensen dan gedacht en wordt in de meeste gevallen gewoon niet opgemerkt. Deze conclusie trekken het Duitse Stedelijk Ziekenhuis van Braunschweig en het *Helmholz Centre for Infection Research*. In samenwerking met het ministerie van Volksgezondheid in Duitsland werd gekeken hoe vaak de antibiotica-resistente *Staphylococcus aureus*-bacterie, ofwel MRSA, voorkomt bij de oudere mens in het verpleeghuis. Er werd onder deze doelgroep gezocht, omdat verpleeghuisbewoners doorgaans een verminderde weerstand hebben en daardoor meer risico lopen op een MRSA-infectie. De resultaten werden deze zomer gepubliceerd. MRSA bleek in zo goed als alle verpleeghuizen voor te komen en er bleken zesmaal meer bewoners drager te zijn van MRSA dan verwacht. Voor het onderzoek werden neusswabs genomen bij in totaal 1.827 bewoners. Van 24 bewoners was bekend dat zij de MRSA-bacterie bij zich droegen. Nog eens 115 personen bleken de kiem echter bij zich te dragen zonder dat dit bekend was. In totaal werd de besmetting bij 139 bewoners (8 procent) vastgesteld. Dit betekent dat het merendeel van de MRSA-dragers niet als zodanig wordt herkend.

Relatie met vee

De *Staphylococcus aureus* behoort tot de normale bacterieflora van de mens. Ongeveer 70 procent van de mensen draagt die bacterie bij zich. Normaal gesproken geeft dat geen problemen, ook niet wanneer de stam resistentie heeft ontwikkeld tegen antibiotica. Er kunnen echter problemen ontstaan wanneer het menselijke afweersysteem verzwakt is. Als de bacterie terecht komt in een open wond, kan dit leiden tot bloedvergiftiging. Ook kan MRSA longontsteking veroorzaken. In beide gevallen kan de patiënt overlijden.

De behandeling is moeilijk, aangezien de MRSA-bacterie ongevoelig is voor veel (en soms alle) soorten antibiotica. Omdat MRSA wijdverbreid is in de veehouderij, met name in de varkenshouderij, beschouwen ziekenhuizen patiënten die beroepsmatig contact hebben met vee als een risicogroep. In Nederland is op 90 procent van de varkensbedrijven MRSA gevonden door de Gezondheidsdienst voor Dieren. In Duitsland zou 70 tot 80 procent van de varkensbedrijven ermee besmet zijn. Ook rundvee, paarden, honden en katten kunnen MRSA bij zich dragen. Verder is de kiem aangetroffen bij pluimvee, konijnen, cavia's en ratten.

Selectieve cijfers

De groep van MRSA's kent verschillende subtypen. Uit een grootschalig Duits

Merendeel van de MRSA-dragers niet als zodanig herkend

onderzoek in meerdere ziekenhuizen, waarbij 4.370 isolaten werden onderzocht, bleek er in 11 gevallen (0,3 procent) een relatie met de veehouderij. Volgens Duitse instanties moet het risico van besmetting door vee dan ook niet worden overdreven. De Nederlandse cijfers geven een totaal ander beeld. Volgens het RIVM betreft 42 procent van de MRSA-isolaten bij de mens een veegerelateerde stam. (In 2009 werden 2.969 isolaten onderzocht). De grote verschillen tussen Duitsland en Nederland komen voort uit de selectieve keuze van de te bemonsteren personen. En de mate van voorkomen van de MRSA onder de bevolking. Volgens het RIVM zijn er heel grote verschillen tussen de Europese landen in het voorkomen van MRSA onder

Risico veegerelateerde MRSA

MRSA is wijdverbreid in de Nederlandse intensieve veehouderij, en Nederland is hierin niet uniek. De MRSA-kloon die veruit het meest voorkomt is ST398, een type dat zich goed kan verspreiden in dierpopulaties. Een verhoogd risico op MRSA-dragerschap hebben personen die beroepsmatig contact hebben met varkens of vleeskalveren. Tot nu toe geeft dit type nauwelijks problemen. Het risico voor de volksgezondheid schuilt in de vrees dat ST398 zou kunnen veranderen in een voor de mens gevaarlijke variant. Er zijn op dit moment overigens geen aanwijzingen voor dat dit gaat gebeuren.

de bevolking. Nederland is het 'beste jongetje van de klas', samen met de Scandinavische landen. "Nederland voert als een van de weinige landen al vele jaren een actief beleid om MRSA's uit de ziekenhuizen te weren", stelt een woordvoerder namens het RIVM. "Wij zoeken daarom heel actief naar MRSA-dragers in risicogroepen, zoals mensen die beroepsmatig in

contact komen met varkens en vleeskalveren. Omdat we zo hard zoeken binnen deze doelgroep, vinden we waarschijnlijk veel veegerelateerde MRSA's." Volgens het RIVM wordt er in het buitenland, waaronder Duitsland, nauwelijks gezocht naar veegerelateerde MRSA's. Daar is geen beleid om ziekenhuizen vrij te houden van de kiem, en dat kan ook haast niet omdat naar verhouding een groot deel van de bevolking MRSA-drager is. Dagelijks lopen MRSA-dragers bij wijze van spreken het ziekenhuis in en uit. "Uit onderzoek in verzorgingshuizen in Nederland blijkt dat MRSA hier vrijwel niet voorkomt onder de bevolking. De MRSA's die we dan toch nog vinden, zijn dan relatief vaak veegerelateerd", aldus de RIVM-woordvoerder. ⚡